

ชื่อวิทยานิพนธ์   หลักกรรมของพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในมหานารทกัศปชาดก

ชื่อผู้วิจัย   นางสาวเสาวคนธ์ ศิริ ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา 1) รศ.ดร.สุจิตรา อ่อนค้อม 2) ผศ.ดร.พระมหากฤษณะ ดร.โณ ปีการศึกษา 2552
จำนวน 139 หน้า คำสำคัญ บารมี มหานารทกัศปะ พระโพธิสัตว์ อุเบกขา ชาดก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความหมายของชาดกและประวัติความเป็นมาของมหานารทกัศปชาดก 2) วิเคราะห์หลักกรรมในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในมหานารทกัศปชาดก 3) ความหมาย ประเภท ความสำคัญของอุเบกขาบารมี และ 4) เพื่อนำหลักกรรมในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในมหานารทกัศปชาดกมาประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน เป็นการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น พระไตรปิฎก เอกสารผลงานการวิจัยของนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผลงานของผู้รู้ในทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ชาดกเป็นเรื่องของพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อนๆ ตามที่กล่าวไว้ในพระไตรปิฎก ความเป็นมาของมหานารทกัศปชาดก เป็นเรื่องที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสเล่าขณะประทับ ณ กัปปาสีกวนาสถมภ์ ก่อนเสด็จต่อไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคมเพื่อโปรดชฎิล 3 พี่น้อง มหานารทกัศปชาดกเป็นชาดกเรื่องที่เกิดขึ้นในจำนวนชาดกสิบเรื่อง ที่พระพุทธเจ้าเสวยพระชาติ เป็นพรหมปลดเปลื้องพระเจ้าอังคตราชจากมิถิลาปฏิญ์ได้และทรงสอนมิให้ประมาท พระเจ้าอังคตราชทรงเชื่อฟังโอวาทของมหานารทกัศปและทรงบำเพ็ญกุศลต่างๆเป็นอันมาก ครั้นสวรรคตแล้วได้ไปอุบัติในเทวโลก 2) หลักกรรมที่ได้จากการปรากฏในมหานารทกัศปชาดก คือ อุเบกขา ซึ่งหมายถึงการวางจิตเป็นกลาง 3) ประเภทของอุเบกขา มี 10 ประเภท ได้แก่ จพังคุเบกขา พรหมวิหารอุเบกขา โภขมังคุเบกขา วิริยอุเบกขา สังขารอุเบกขา เวทนุเบกขา วิปัสสนุเบกขา ตัตถมัมชัตตอุเบกขา ฌานอุเบกขา และปริสุทรอุเบกขา 4) การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การมีเมตตา กรุณา มุทิตา เป็นสิ่งที่ดี แต่ควรประกอบด้วยการวางอุเบกขา และพิจารณาว่า สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรมที่ได้กระทำไว้ จะดีหรือชั่วก็ตาม กรรมนั้นย่อมส่งผลอย่างยุติธรรมตามที่เขาผู้นั้นได้กระทำไว้อย่างแน่นอน

ลายมือชื่อนักศึกษา ..... เสาวคนธ์   ศิริ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. .... 2. พระมหากฤษณะ ดร.โณ

Thesis title: Dharmic Principles of Buddhism as Appearing in Mahanaradakassapa Jataka

Researcher: Miss Saowakhon Siri. Degree: Master of Arts (Thai Studies). Dhonburi Rajabhat University.

Thesis Advisors: 1) Assoc. Prof. Dr. Suchitra Onkom 2) Asst. Prof. Dr. Phramaha Krissana

Taurno. Academic year: 2009. 139 pp. Keywords: perfections, Mahanaradakassapa,

Bodhisattva, Equanimity, Jataka

Abstract

The objectives of this thesis were: 1) to study the meaning of Jataka and the history of Mahanaradakassapa Jataka, 2) to analyze the Dharmic Principles of Buddhism appeared in Mahanaradakassapa Jataka, 3) to study the meaning, the category, the importance of Equanimity Perfection, and 4) to apply the Dharmic Principles appeared in Mahanaradakassapa Jataka to the present society. It was a documentary research by studying data from a variety of sources; for instance, the Tipitaka, the research papers of expert academics, the work pieces of the Buddhist Scholars and analyzed together with the recommendations rendered by the thesis advisors, then summarized and presented in a descriptive style of language use.

The research findings were: 1) the Jataka was the story of the Buddha in the previous lives mentioned in the Tipitaka; the Buddha narrated Mahanaradakassapa Jataka at Kappasikavanason while he was traveling to Uruvelasenigama to preach the three matted-hairs ascetics; Mahanaradakassapa Jataka was the eighth among ten Jatakas; the Buddha was born the Brahma God releasing King Angatiraja from wrong view; King Angatiraja had confidence in the preaching of Mahanaradakassapa and performed a lot of good deeds; after death the King was born in the celestial realm; 2) Dharmic Principles of Buddhism appeared in Mahanaradakassapa Jataka was Upekkha, which referred to equanimity of even mindedness; 3) the categories of Upekkha were Chalangupekkha, Brahmaviharupekkha, Bojjhangupekkha, Viriyupekkha, Sankharupekkha, Vedanupekkha, Vipassanupekkha, Tattramajjhantupekkha, Jhanupekkha, and Parisuddhupekkha; and 4) application of the Dharmic Principles in the daily life. Loving-kindness, compassion, and altruistic joy were virtues which one should have when one had gained Upekkha and considered that all beings' destiny was shaped by their own past deeds or karma. Whatever kinds of karma a person had committed either good or bad, he would get the fruit of his karma.

Student's signature: Saowakhon Siri

Thesis advisors' signatures: 1. Suchitra Onkom 2. Ken, A.S. Brouil